

De Boeddha's verlichting is onze verlichting

Welkom bij deze zondagochtendceremonie waarin we de verlichting van de Boeddha herdenken. De Boeddha zei, volgens de traditie:

“Ik was, Ik ben en Ik zal verlicht zijn tezamen met het gehele universum”.

Tezamen met alles wat zich in het universum bevindt, alle bewust wezens. De Boeddha's verlichting is onze verlichting. En natuurlijk klinkt dat niet logisch als we vasthouden aan het beeld van een wereld met afzonderlijke 'ikken'. Wat heeft de Boeddha's verlichting met mij te maken? Hij leefde tweeëneenhalf duizend jaar geleden, ik nu. En wat is die verlichting?

En toch, de Boeddha's verlichting is jouw verlichting, mijn verlichting, ieders verlichting. Maar daarvoor zullen we het idee, het beeld dat we van onszelf hebben als afgescheiden, moeten loslaten en terug moeten keren naar dat inzicht wat we ten diepste zijn: zuiver gewaarzijn. En met zuiver bedoel ik niet het tegenovergestelde van vies of bezoedeld, maar zoals je zuiver goud hebt in plaats van een legering; het is niet gemengd.

Dat zuiver gewaarzijn in jou heeft geen bezitter. Kijk maar, de bezitter is niet te vinden. Het gewaarzijn bezit zichzelf, want het is zichzelf. Wanneer we onze gedachten loslaten en de wereld die daarmee samen hangt, onze wereld, dan komen we vanzelf in 'Dat wat voorbij de tijd is'. Alleen onze gedachten met de wereld die daarmee samenhangt kent tijd; de dingen komen en gaan. Maar wanneer we diep genoeg loslaten, wanneer we de aandacht durven terug te laten vloeien naar zijn bron, keren we terug naar 'Dat wat geen tijd kent', dus ook geen tweeëneenhalf duizend jaar geleden.

Het kent ook geen ander; de Boeddha en jij zijn fundamenteel hetzelfde. Net zoals alle golven op de zee, hoezeer ze ook gescheiden lijken te zijn in tijd en plaats, gemaakt zijn uit hetzelfde water van de zee. Het is dat zuiver bewustzijn dat zichzelf realiseert. Het deed het in de Boeddha, en het is op zoek naar zichzelf in ieder van ons. Het kent zichzelf en toch wil het zichzelf ontmoeten. Het wil als het ware terugkeren naar huis, terwijl het nooit het huis heeft verlaten. Dat is het bijzondere inzicht van de Boeddha. Al die jaren dat hij oefende deed hem beseffen dat hij eigenlijk al die tijd al thuis was. Hij was alleen gaan denken dat hij uit huis was.

Het feit dat we nu zitten en “de blik naar binnen keren” zoals Dōgen soms zegt, het is die verlichting, dat zuiver gewaarzijn terugkerend naar huis. De Boeddha's verlichting is jouw verlichting, is mijn verlichting. Misschien voelt het nog niet aan als verlichting, maar dat betekent niet dat het afwezig is. Alleen kijk je nog vanuit jezelf naar de wereld die komt en gaat. Als golf zijn we vaak nog verliefd op onze vorm en vergeten we de inhoud.

Jouw verlichting zal mijn verlichting zijn en ieders verlichting. En mijn verlichting zal jouw verlichting zijn en ieders verlichting. En al die generaties die na ons komen en oefenen, zullen

precies hetzelfde ervaren, want we zijn uiteindelijk uit hetzelfde gemaakt. Gezien vanuit tijdloos gewaarzijn: het is alleen maar bezig zichzelf te realiseren terwijl het zichzelf altijd kende. De grote paradox!

Dus we kunnen nu zitten in vertrouwen. Verlichting ligt niet in de toekomst, het is nu. Maak je niet druk dat er niet een speciale ervaring is. Verlichting heeft niets te maken met een speciale ervaring. Ervaringen komen en gaan. Zie wat jou doet zitten, nu. En zuiver gewaarzijn is al bijna thuis.

* * * * *

Eerw. Baldwin Schreurs
Zondag 5 december 2021